

Sprawozdanie z prac Zespołu do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w 2018 r.

Spis treści

1. Informacje podstawowe	2
2. Uzgodnienia I posiedzenia Zespołu (19.06.2018 r.).....	2
3. Uzgodnienia II posiedzenia Zespołu (26.09.2018 r.).....	3
4. Uzgodnienia III posiedzenia Zespołu (17.12.2018 r.).....	5
4.1. Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności uczelni (SOU)	5
4.2. Grupa robocza do spraw innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i CSR.....	5
4.3. Grupa robocza do spraw konsumenckich.....	6
4.4. Grupa robocza do spraw relacji z osobami świadczącymi pracę.....	6
4.5. Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności administracji	8
5. Kluczowe efekty prac Zespołu w 2018 r.	9

1. Informacje podstawowe

Zespół do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw został powołany Zarządzeniem Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 10 maja 2018 roku. Rok 2018 był pierwszym dla odnowionej formuły współpracy, zatem szereg działań miało charakter uzgodnień koncepcyjnych i organizacyjnych dotyczących dalszych prac Zespołu.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Inwestycji i Rozwoju, Zespół został powołany do realizacji następujących zadań horyzontalnych:

- prowadzenie dialogu, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk między administracją publiczną, biznesem, partnerami społeczno-gospodarczymi w zakresie zrównoważonego rozwoju i CSR;
- upowszechnianie zasady solidarności społecznej oraz odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej;
- kształtowanie relacji pomiędzy konkurencyjnością gospodarki, dbałością o środowisko naturalne oraz jakością życia poprzez wypracowywanie rekomendacji dotyczących kierunków wdrażania zasad CSR w politykach publicznych na potrzeby efektywnej realizacji celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;
- upowszechnianie koncepcji społecznej odpowiedzialności w administracji publicznej.

Określenie powyższych obszarów tematycznych dla prac Zespołu wynika z najbardziej aktualnych wyzwań społeczno-gospodarczych dla Polski, a także z bieżących kierunków kluczowych polityk publicznych. Przyjęcie tak szerokiej agendy wiązało się z zapewnieniem odpowiedniej reprezentacji organów rządowych, instytucji publicznych, a także strony społecznej, organizacji pracodawców, związków zawodowych, stowarzyszeń branżowych i sektorowych, środowiska naukowego i akademickiego oraz organizacji pozarządowych. Łącznie w pracach Zespołu bierze obecnie udział blisko 70 instytucji i organizacji.

W 2018 r. Zespół obradował na trzech posiedzeniach:

I posiedzenie Zespołu – 19 czerwca 2018 r.

II posiedzenie Zespołu – 26 września 2018 r.

III posiedzenie Zespołu – 17 grudnia 2018 r.

2. Uzgodnienia I posiedzenia Zespołu (19.06.2018 r.)

Celem pierwszego posiedzenia Zespołu było przyjęcie zarówno założeń merytorycznych, jak i organizacyjnych dla dalszych prac Zespołu. Przeprowadzono dyskusję wokół kluczowych obszarów tematycznych, które członkowie Zespołu zgłosili jako istotne do kontynuacji debaty z szerokim środowiskiem rynkowym na temat potrzeb związanych z rozwojem społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Kwestie poruszone podczas dyskusji dotyczyły szerokiego spektrum zagadnień: prawa człowieka w biznesie, wpływ przemysłu 4.0 na sferę

społeczną, wpływ na środowisko i zmiany klimatu, transformacja w kierunku GOZ, kwestie zdrowia pracowników i konsumentów, raportowanie danych pozafinansowych, etyka w biznesie, promocja i edukacja, w tym znaczenie uczelni czy innowacje na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Uchwałą nr 1 przyjęto Regulamin Zespołu, określając ramy organizacyjne współpracy. Uzgodniono, iż zadania Zespołu realizowane będą przez dedykowane grupy robocze. Członkostwo w grupach roboczych będzie miało bardziej otwarty charakter niż w Zespole. Do prac w grupie roboczej mogą być zapraszani w zależności od potrzeb przedstawiciele Innych organizacji i podmiotów niebiorących udziału w pracach głównego Zespołu. Ważnym uzgodnieniem była kwestia koordynacji prac Grup roboczych. Koordynacja jest dzielona pomiędzy przedstawicieli administracji publicznej, a przedstawicieli partnerów zewnętrznych. Taki format ma zapewnić wzajemne uzupełnianie się perspektywy rządowej i rynkowej oraz zachowanie równowagi potrzeb i perspektyw odmiennych środowisk. Dodatkowo przyjęto założenie, że grupy robocze powoływane są w tych obszarach tematycznych, w których zaproponowane zostaną konkretne zadania do realizacji dla grupy roboczej, mogące przynieść wymierną korzyść dla określonej grupy podmiotów na rynku, w postaci praktycznych narzędzi czy instrumentów wsparcia we wdrażaniu zasad społecznej odpowiedzialności.

Ze względu na szeroką problematykę zagadnień poruszonych podczas pierwszego posiedzenia Zespołu, po posiedzeniu trwała konsultacja celem wyłonienia najistotniejszych tematów do dalszych prac. W sierpniu 2018 r. odbyły się dodatkowo spotkania z ekspertami w zakresie zagadnień, które w wyniku konsultacji zostały wskazane przez Zespół jako kluczowe. Spotkania miały na celu przygotowanie propozycji konkretnych zadań, które Zespół mógłby wypracować w danych obszarach tematycznych.

3. Uzgodnienia II posiedzenia Zespołu (26.09.2018 r.)

Celem II posiedzenia Zespołu było przyjęcie konkretnych zadań do realizacji oraz powołanie w tym celu wyspecjalizowanych grup roboczych. Wyłonieni również zostali koordynatorzy poszczególnych grup roboczych. Podczas II posiedzenia, uchwałą nr 2 z dnia 26 września 2018 r. Zespół powołał 5 grup roboczych:

- Grupa robocza do spraw konsumenckich – koordynacja: Forum Odpowiedzialnego Biznesu
- Grupa robocza do spraw innowacji dla zrównoważonego rozwoju i CSR – koordynacja: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
- Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności uczelni – koordynacja: Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich
- Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności administracji – koordynacja: Główny Urząd Statystyczny we współpracy z CSRIinfo

- Grupa robocza do spraw relacji z osobami świadczącymi pracę – koordynacja: Ministerstwo Sprawiedliwości, Polski Instytut Biznesu i Praw Człowieka oraz Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych

	Zadania Grup roboczych Zespołu do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw
Grupa robocza ds. konsumenckich	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie materiałów edukacyjnych dla konsumentów na temat postaw zrównoważonej konsumpcji w takich obszarach jak np. zrównoważony dom, recykling, ograniczanie marnowania żywności, zakupy produktów o etycznym pochodzeniu, odpowiedzialne zakupy. ▪ Przewodnik dla przedsiębiorców w zakresie wdrażania GOZ w firmie. ▪ Opracowanie narzędzia / przewodnika do mierzenia efektywności działań edukacyjnych w zakresie zrównoważonego rozwoju.
Grupa robocza ds. innowacji dla zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wypracowanie scenariusza warsztatów poświęconych wzajemnym relacjom pomiędzy innowacjami, praktykami społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i wyzwaniem zrównoważonego rozwoju. Pilotaż i organizacja warsztatów w regionach. ▪ Współpraca z przedsiębiorcami typu start-up wdrażającymi innowacyjne rozwiązania inspirowane potrzebami zrównoważonego rozwoju.
Grupa robocza ds. społecznej odpowiedzialności uczelni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie katalogu dobrych praktyk uczelni społecznie odpowiedzialnych. ▪ Rozwijanie inicjatywy Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, organizacja wydarzeń konferencyjnych, poszerzanie grona sygnatariuszy Deklaracji.
Grupa robocza ds. odpowiedzialnej administracji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przewodnik dla administracji rządowej i urzędów centralnych w zakresie wdrażania zasad społecznej odpowiedzialności w wewnętrznych rozwiązaniach organizacyjnych i zarządczych. ▪ Platforma informacyjna nt. praktyk i działań administracji podejmowanych w ramach społecznej odpowiedzialności.
Grupa robocza ds. relacji z osobami świadczącymi pracę	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wypracowanie rekomendacji dla zmian legislacyjnych w wymiarze prawnokarnym związanych z pracą przymusową. ▪ Opracowanie narzędzi zarządzania ryzykiem wystąpienia pracy przymusowej w łańcuchu dostaw przedsiębiorstw. ▪ Opracowanie materiałów na temat znaczenia BHP w politykach CSR przedsiębiorstw.

4. Uzgodnienia III posiedzenia Zespołu (17.12.2018 r.)

Celem III posiedzenia Zespołu było zapoznanie się z postępowaniem w pracach poszczególnych grup roboczych. Stan prac poszczególnych grup roboczych:

4.1. Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności uczelni (SOU)

Grupa robocza spotkała się dwukrotnie w 2018 r. Zadania grupy roboczej zostały doprecyzowane i ujęte w następujące obszary prac:

- a) wypracowanie definicji społecznej odpowiedzialności uczelni;
- b) opracowanie katalogu dobrych praktyk uczelni;
- c) doszczegółowienie zapisów Deklaracji SOU podpisanej w 2017 r.;
- d) organizacja konferencji w 2019 r. w celu przedstawienia katalogu dobrych praktyk i zaproszenia kolejnych uczelni do podpisania Deklaracji SOU.

Do każdego obszaru prac grupy roboczej, zostali wybrani liderzy zespołów zadaniowych oraz przyjęto wstępne składy osobowe zespołów zadaniowych. Liderzy zespołów zadaniowych opracowali plan prac w ramach własnych obszarów.

4.2. Grupa robocza do spraw innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i CSR

Grupa robocza spotkała się w czterokrotnie w 2018 r. W ramach prac grupy roboczej doprecyzowano podejście do realizacji zadania, czyli opracowania scenariusza warsztatów regionalnych dla przedsiębiorców na temat wzajemnego inspirowania się innowacji, zrównoważonego rozwoju i CSR. Kluczowym elementem warsztatów będzie prezentacja innowacji o charakterze przede wszystkim technologicznym oraz zwrócenie uwagi na rolę innowacji społecznych.

Główną grupą docelową warsztatów są przedsiębiorstwa z sektora MŚP, ale także start-upy o różnym poziomie świadomości i rozwoju CSR, dla których celem jest spełnianie realnych potrzeb rynkowych poprzez innowacje, co gwarantuje realne rynki zbytu.

Grupa robocza zdecydowała, że warsztaty odniosą większy skutek, jeśli zostaną uzupełnione o odpowiednie działania edukacyjne, dlatego powołano 4 zespoły zadaniowe, których celem będzie:

- a) opracowanie ankiety jako narzędzia edukacyjnego – zbioru pytań uświadamiających wpływ, jaki wywiera każde przedsiębiorstwo, niezależnie od skali działalności (podobna ankieta edukacyjna funkcjonuje w Hiszpanii). Ankieta może zostać uzupełniona o dodatkowe treści edukacyjne;
- b) stworzenie internetowej, przystępnej bazy wiedzy o CSR i innowacjach;
- c) opracowanie, dostępnego na stronie internetowej, narzędzia dla przedsiębiorstw obrazującego, w jaki sposób wzajemnie przenikają się: innowacje, zrównoważony rozwój i CSR;

- d) opracowanie scenariusza i przeprowadzenie warsztatów, na początku pilotażowych.

4.3. Grupa robocza do spraw konsumenckich

Grupa robocza spotkała się trzykrotnie w 2018 r. Grupa przyjęła do realizacji następujące zadania:

- a) opracowanie materiałów edukacyjnych dla konsumentów na temat odpowiedzialnej konsumpcji;
- b) opracowanie przewodnika dla przedsiębiorców na temat wdrażania zasad gospodarki obiegu zamkniętego;
- c) wypracowanie uniwersalnych mierników efektywności działań edukacyjnych.

W pierwszej kolejności Grupa robocza podejmie działania w dwóch pierwszych obszarach. Trzeci (mierniki) będzie realizowany w dalszej kolejności.

W zakresie materiałów edukacyjnych dla konsumentów postanowiono, że będą to bardzo krótkie broszury spisane w formie Instruktarzu dla konsumentów, w jaki sposób na co dzień wdrażać zasady odpowiedzialnej konsumpcji. Zostały powołane minizespoły, które będą opracowywać poszczególne broszury tematyczne. Broszury przede wszystkim mają być upowszechniane w mediach internetowych, zatem będą dodatkowo wzbogacone o infografiki celem uatrakcyjnienia przekazu.

Grupa omawiała także opracowanie przewodnika dla przedsiębiorców na temat wdrażania zasad gospodarki obiegu zamkniętego, stawiając sobie za cel dotarcie w szczególności do sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Ważną częścią przewodnika będzie zebranie przykładów dobrych praktyk pokazujących opłacalność wprowadzenia zasad gospodarki obiegu zamkniętego.

4.4. Grupa robocza do spraw relacji z osobami świadczącymi pracę

Grupa robocza spotkała się trzykrotnie w 2018 r. Zadania doprecyzowane przez Grupę roboczą:

- a) wypracowanie rekomendacji dotyczących zmian legislacyjnych w zakresie pracy przymusowej;
- b) opracowanie narzędzi dla przedsiębiorstw w zakresie zarządzania ryzykiem pracy przymusowej w łańcuchu dostaw;
- c) przygotowanie przewodnika po bezpiecznej pracy, łączącego kwestie CSR i BHP.

Do realizacji każdego z powyższych zadań zostały powołane odrębne zespoły zadaniowe.

- *Zespół zadaniowy do spraw rekomendacji legislacyjnych*

Należy podjąć próbę zdefiniowania pracy przymusowej, ponieważ zdefiniowanie i penalizacja pracy przymusowej mogą stanowić narzędzie skutecznej walki z tym zjawiskiem. W odniesieniu do propozycji zmian legislacyjnych przyjęto do dalszych prac dwa

alternatywne rozwiązania: doprecyzowanie i zdefiniowanie pracy przymusowej w ramach istniejącego już przepisu KK dotyczącego handlu ludźmi lub wprowadzenie do KK nowego przestępstwa pracy przymusowej. Uzgodniono dalszy tryb pracy: opracowanie treści definicji pracy przymusowej, zaproponowanie konkretnego brzmienia przepisów, a następnie konsultacja wypracowanych zapisów w trybie roboczym z uznanymi karnistami-dogmatykami oraz z sędziami, którzy orzekali w sprawach dotyczących handlu ludźmi i prokuratorami, którzy takie sprawy prowadzili.

- *Zespół zadaniowy ds. narzędzi i materiałów informacyjnych dla pracodawców w celu zwalczania pracy przymusowej*

Opracowywane narzędzia mają stanowić wsparcie dla firm w zapobieganiu oraz zwalczaniu zjawiska pracy przymusowej w łańcuchach dostaw zgodnie z procesem należytej staranności w obszarze praw człowieka, o którym mówią Wytyczne ONZ dot. biznesu i praw człowieka. Prace mają na celu wypracowanie zestawu narzędzi, który złoży się na poradnik dla przedsiębiorców i będzie obejmował m.in.:

- wskazówki, na co zwracać uwagę i co sprawdzać na etapie wybierania agencji lub podwykonawcy (weryfikacja w rejestrze agencji zatrudnienia KRAZ, weryfikacja certyfikatu, siedziby, itp.);
- propozycje zapisów klauzul w umowach z agencjami pośrednictwa pracy, agencjami pracy tymczasowej oraz podwykonawcami;
- wskazówki odnośnie narzędzi weryfikacji legalności zatrudnienia zapewnianych pracowników - aktualnie firmy błędnie uważają, iż odpowiada za to wyłącznie agencja bądź firma podwykonawcy;
- ankietę dla pracowników, która miałaby służyć wykryciu sytuacji, gdy już doszło do zjawiska pracy przymusowej oraz byłaby formą dodatkowej weryfikacji agencji lub podwykonawcy;
- materiały informacyjne dla przedsiębiorców.

Powstał projekt pierwszego z narzędzi - wskazówki dotyczące weryfikacji agencji zatrudnienia oraz elementy, na które firmy powinny zwracać uwagę na etapie zawierania umowy z agencją.

- *Zespół zadaniowy ds. rozwijania koncepcji CSR w ramach polityki BHP firm*

W ramach zespołu zadaniowego uzgodniono zakres merytoryczny, który zostanie uwzględniony w przewodniku dla przedsiębiorców. Uzgodniono, iż treści opracowania będą odnosić się do takich kwestii jak: zagadnienie work-life balance, stres w pracy, wypalenie zawodowe, mobbing i nękanie, starzenie się społeczeństwa (równość szans dla wszystkich pracowników), promocja zdrowia, w tym zwrócenie uwagi na problematykę zdrowia imigrantów w pracy, skuteczna komunikacja z pracownikami (partycypacja w zarządzaniu) oraz nadużywanie elastycznych godzin pracy i formuły pracy zadaniowej, praca w godzinach nadliczbowych, praktykowanie samozatrudnienia i umów cywilnoprawnych w miejsce umów o pracę.

Zdefiniowano grupy docelowe odbiorców Przewodnika:

- pracownicy - przekaz będzie skierowany do wszystkich zatrudnionych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów występujących w sektorze usług. Przewodnik powinien w szczególności pomóc w rozwiązywaniu problemów pracowników tych firm, w których nie działają związki zawodowe;
- przedsiębiorcy/pracodawcy, odpowiedzialni za przestrzeganie przepisów BHP;
- służba BHP, w tym społeczni inspektorzy pracy.

Uznano, że powstanie jedna publikacja dla powyższych grup odbiorców, która będzie sprzyjała rozwojowi dialogu pomiędzy pracownikami a pracodawcami. Został opracowany schemat „struktura Przewodnika CSR po pracy bezpiecznej”.

Uzgodniono, że Przewodnik będzie koncentrował się na pokazaniu przykładów praktyk CSR w określonych obszarach (np. co firma może robić, aby minimalizować stres i pomagać pracownikom w radzeniu sobie ze stresem), będąc swojego rodzaju kodeksem dobrych praktyk w zakresie kultury bezpieczeństwa pracy. Przewodnik nie będzie zbiorem informacji o wymogach prawnych. Ma zachęcać pracodawców, by na rzecz bezpieczeństwa pracy robili dobrowolnie więcej niż wynika to z obowiązujących przepisów prawa.

4.5. Grupa robocza do spraw społecznej odpowiedzialności administracji

Grupa robocza spotkała się czterokrotnie w 2018 r. Zadania postawione przed Grupą:

- a) opracowanie przewodnika dla administracji na temat efektywnego wdrażania praktyk społecznej odpowiedzialności w urzędach centralnych i ministerstwach;
- b) stworzenie platformy wymiany dobrych praktyk administracji – oddzielna strona lub dedykowana zakładka;
- c) organizacja konferencji na temat społecznej odpowiedzialności w administracji publicznej.

Grupa uzgodniła, iż zarówno analiza dobrych praktyk, jak również podręcznik dla administracji będą bazowały na obszarach normy ISO 26000. Ze względu na to, iż problematyka dla części członków grupy roboczej stanowiła nowość, przeprowadzono szkolenia z zakresu społecznej odpowiedzialności, historycznego rozwoju koncepcji i różnego kontekstu w zależności od organizacji, która wdraża zasady społecznej odpowiedzialności. Uspójniło to wiedzę i pozwoliło na wyrównanie poziomu dyskusji w ramach grupy roboczej. Przedyskutowano kluczowe obszary, w których administracja ma szereg rozbudowanych procedur i dobrych praktyk, a także obszary problemowe, które dla administracji mogą stanowić wyzwanie w kompleksowym podejściu do wdrażania społecznej odpowiedzialności.

W ramach prac nad stworzeniem platformy wymiany dobrych praktyk administracji uzgodniono elementy składowe tego narzędzia – oprócz przykładów dobrych praktyk na platformie zostaną zamieszczone podstawowe dokumenty, podstawy prawne i materiały informacyjne. Istotną kwestią do rozstrzygnięcia pozostaje lokalizacja platformy, kto będzie

jej administratorem oraz w jaki sposób będą ponoszone koszty utrzymania i rozwijania serwisu.

Opracowano projekt formularza służącego do spójnego opisywania dobrych praktyk jak również wstępną koncepcję konferencji „Społeczna odpowiedzialność administracji publicznej”, która posłuży do ogłoszenia przewodnika i platformy.

5. Kluczowe efekty prac Zespołu w 2018 r.

W roku 2018 zapewniono sprawną organizację zarówno techniczną jak i merytoryczną Zespołu:

- 1) uchwalono Regulamin Zespołu określający kluczowe warunki współpracy, Regulamin został przyjęty przez członków Zespołu w drodze konsensusu;
- 2) zapewniono szeroką reprezentację różnych środowisk w ramach prac głównego Zespołu, jak i jego poszczególnych Grup roboczych – zapewniono reprezentację środowisk biznesowych, praktyków w obszarze CSR, liderów w swoich branżach;
- 3) dookreślono obszary tematyczne prac Zespołu;
- 4) powołano Grupy robocze, których celem jest wypracowanie zadań Zespołu, jak również wyłoniono koordynatorów dla poszczególnych Grup roboczych;
- 5) grupy robocze wypracowały indywidualny system współpracy i komunikacji, doprecyzowały możliwe do zrealizowania zadania, określiły harmonogram prac, przystąpiono do opracowywania narzędzi;
- 6) Zespół skonsultował założenia dla Krajowego Planu Działania na rzecz rozwoju Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw. Uzgodniono, iż właścicielem procesu tworzenia dokumentu jest Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Zespół będzie stanowił ciało doradcze i konsultacyjne dla procesu;
- 7) w strukturach Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju powołano Wydział do spraw CSR i współpracy z organizacjami pozarządowymi, który sprawuje rolę Sekretariatu Zespołu wspierając go organizacyjnie i merytorycznie;
- 8) zabezpieczono środki finansowe na finalizację działań Zespołu w 2019 r.

MINISTER INWESTYCJI I ROZWOJU
JIRZY IWECIŃSKI

Przewodniczący Zespołu

anied